

EXTRAS-RAPORT

**privind participarea AEP la simpozionul online cu tema *Tinerii și alegerile (orig. Youth and elections)*, organizat de Asociația Oficialilor Electorali Europeni (ACEEEO),
în data de 4 februarie 2021**

În contextul generat de pandemia de COVID-19, sistemele electorale din întreaga lume au fost nevoite să își adapteze procedurile și mecanismele utilizate în organizarea alegerilor. Cetățenia activă și prezența la vot a cât mai multor categorii sociale au reprezentat priorități ale statelor care au organizat alegeri în anul 2020. Participarea tinerilor la procesele electorale continuă să fie o temă de interes atât pentru organizațiile internaționale, cât și pentru organismele de management electoral și societatea civilă, întrucât aceasta reprezintă un indicator important al angajamentului civic al cetățenilor, precum și al legitimității celor aleși.

Astfel, începutul anului 2021 a reprezentat pentru Asociația Oficialilor Electorali Europeni (ACEEEO) o excelentă oportunitate de a aduce în lumină subiectul participării tinerilor în procesele electorale. Simpozionul online organizat în data de 4 februarie a.c., cu tema *Tinerii și alegerile (orig. Youth and elections)*, s-a intitulat „*Ei votează pentru prima dată, dar nu și ultima - Tendințe, provocări și cele mai bune practici în domeniul participării tinerilor*” (orig. *They vote for the first time, but not the last – Trends, challenges, and best practices of youth participation*).

Simpozionul a tratat subiectul dintr-un unghi comparativ, acordând o deosebită atenție studiilor de caz prezentate de reprezentanți ai diferitelor organizații internaționale, cercetători și experți din partea organismelor de management electoral. Întâlnirea online a reunit peste 50 de experți electorali din întreaga lume.

Obiectivul evenimentului

Obiectivul acestui simpozion a fost facilitarea dialogului dintre organismele de management electoral cu privire la educația electorală și participarea la vot a tinerilor, prin intermediul unei perspective comparative, dar și cu ajutorul experiențelor concrete ale Comisiei Electorale Centrale a Georgiei și ale Comisiei Electorale Centrale a Republicii Moldova.

Reprezentarea AEP în cadrul acestui simpozion a fost asigurată de către vicepreședintele AEP, alături de un consultant parlamentar din cadrul Serviciului relații externe, Departamentul cooperare internațională.

Simpozionul s-a desfășurat în format de videoconferință, prin intermediul aplicației *GoToMeeting*.

Prezentarea participanților și a subiectelor dezbătute

Agenda

15.00 – 15.10 – Cuvânt de deschidere, domnul Zsolt SZOLNOKI, secretar general, ACEEEO

15.10 – 16.00 – Programe pentru tineret în Europa

Vorbitori:

Domnul Dániel OROSS, cercetător, Centrul pentru Științe Sociale, Academia de Științe din Ungaria, Centrul de Excelență

Doamna Ana RUSU, consilier superior în domeniul electoral, OSCE/ODIHR și doamna Augusta FEATHERSTON, punct focal pentru tineret, OSCE/ODIHR

Doamna Ashley LAW, specialist în problematica tineretului, IFES

16.00 – 16.45 – Studii de caz cu privire la educarea cetățenilor și a tinerilor

Vorbitori:

Domnul Giorgi SHARABIDZE, vicepreședinte, CEC Georgia

Domnul Corneliu PĂSAT, director-adjunct, Departamentul pentru Comunicare, Relații Publice și Presă, CEC a Republicii Moldova

16.45 – 17.00 – Dezbateri și concluzii

Organizații și organisme de management electoral participante:

ACEEEO

Autoritatea Electorală Permanentă din România

AWEB

Biroul Electoral Național al Poloniei

Centrul pentru Științe Sociale, Academia de Științe a Ungariei

Comisia Centrală pentru Alegeri și Referendumuri Republicane a Republicii Belarus

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

Departamentul cooperare internațională

tel.: 0213100824

e-mail: relatii publice@roaep.ro

Comisia Electorală a Republicii Serbia

Comisia Electorală Centrală a Federației Ruse

Comisia Electorală Centrală a Georgiei

Comisia Electorală Centrală a Letoniei

Comisia Electorală Centrală a Lituaniei

Comisia Electorală Centrală a Republicii Kosovo

Comisia Electorală Centrală a Republicii Moldova

Comisia Electorală Centrală a Ucrainei

Comisia Electorală Centrală din Kazahstan

Comisia Electorală Centrală din Kârgâzstan

Comisia Electorală de Stat, Croația

Comisiei Electorale Centrale a Armeniei

Comitetul pentru Cooperare Internațională și Regională, Consiliul Tinerilor pe lângă Adunarea Națională a Republicii Belarus

Consiliul Electoral Suprem al Republicii Turcia

ELECAM

Facultatea de Drept și Administrație, Universitatea Nicolaus Copernicus, Polonia

IFES

OSCE/ODIHR

Cuvântul de deschidere a fost adresat de către domnul Zsolt SZOLNOKI (secretar general al ACEEEO), care a prezentat pe scurt experiența organizării Zilei Globale a Alegerilor, o tradiție unică inițiată de Asociație, sărbătorită anual pe 3 februarie. În anul 2021, aceasta a fost celebrată pentru a 17-a oară, simultan cu cea de-a 30-a aniversare a ACEEEO. Domnul SZOLNOKI a subliniat că Asociația își propune să privească spre viitor și a anunțat că, în 2021, tema participării tinerilor va fi în centrul preocupărilor acesteia. Secretarul general al ACEEEO a amintit că inițiativa de a celebra principiile democrației și ale alegerilor libere datează încă din anul 2005. În prezent, marcarea Zilei Internaționale a Alegerilor se reflectă în activitatea tot mai multor organisme de management electoral, efect direct proporțional cu extinderea ACEEEO. Amintim

faptul că asociația s-a dezvoltat constant, ajungând de la șase membri fondatori în 1991, la 25 de membri în 2021.

Oficialul a precizat că anul 2021 va fi unul al reînnoirii temelor de interes ale Asociației, mai cu seamă cu ocazia conferinței anuale care va avea loc în luna septembrie în România, țară care va prelua Președinția ACEEEO. În funcție de condițiile sanitare, conferința anuală va avea loc în format fizic sau hibrid. În cadrul conferinței anuale din România, ACEEEO își va propune să arate și primele rezultate ale proiectului *Ei votează pentru prima dată, dar nu și ultima - Tendințe, provocări și cele mai bune practici în domeniul participării tinerilor*.

Astfel a demarat prima sesiune, care a abordat problematica generală a participării tinerilor în procesele electorale.

Primul vorbitor, domnul Dániel OROSS (cercetător, Centrul de Științe Sociale, Academia Maghiară de Științe, Centrul de Excelență), a oferit o prezentare generală care s-a concentrat asupra promovării participărilor tinerilor. Domnul OROSS a subliniat cele mai importante considerații teoretice și principalele probleme, iar analiza a fost susținută de bogate date empirice.

Cercetătorul a subliniat că lipsa de interes a tinerilor cu privire la politică determină ponderea scăzută a prezentării acestora la vot, în pofida faptului că ultimii ani stau ca mărturie pentru creșterea prezenței tinerilor la proteste, o altă formă a participării civice. Un posibil obstacol în calea participării ar putea fi și comunicarea publică insuficientă cu privire la obligativitatea înregistrării ca alegător, în anumite state, ceea ce face ca ponderea participării tinerilor să fie redusă din motive care nu le sunt imputabile. De asemenea, nivelul de educație constituie o variabilă ce departajează cetățenii în ceea ce privește interesul pentru politică. Vârsta este un factor diferențiator privind comportamentul civic: persoanele în etate se raportează la participarea la vot ca la o datorie civică, în timp ce generațiile tinere nu percep neimplicarea drept culpă.

Printre soluțiile posibile pentru a redresa acest trend se numără inovarea în educație prin crearea unor conținuturi adecvate privind importanța participării la vot în programa de învățământ, realizarea de campanii civice de mobilizare a electoratului tânăr, reforma organizațiilor partizane prin introducerea unor cote de vârstă, reducerea vârstei de vot la 16 ani, dar și combinarea votării tradiționale cu votul online.

Al doilea vorbitor a fost doamna Ana RUSU (consilier electoral principal, OSCE/ODIHR). Prezentarea s-a concentrat pe agenda OSCE/ODIHR pentru tineri și democrație, subliniind că nu „roata ar trebui reinventată”, ci mai degrabă cunoștințele și *know-how*-ul existent ar trebui implementate în mod eficient de către toate părțile interesate. În acest sens, societatea civilă, organizațiile internaționale și autoritățile publice ar trebui să coopereze. Experta ODIHR a subliniat că principala caracteristică a tinerilor este dată de utilizarea noilor mijloace de comunicare în scopul mobilizării sociale, politice, electorale etc. Ținând cont de acest trend, cadrul legal ar trebui să se adapteze astfel încât să încurajeze participarea crescută a tinerilor, conjugată cu cea a categoriilor vulnerabile (femei, persoane cu dizabilități etc.).

Standardele internaționale curente garantează adulților (de peste 18 ani) dreptul la vot, iar tinerilor, potențialul de a contribui la dezvoltarea politicilor publice și rolul în implementarea angajamentelor OSCE. De aceea, în timpul misiunilor OSCE/ODIHR de observare a alegerilor, un parametru important îl constituie existența unui cadru legislativ favorabil incluziunii tinerilor.

În completarea doamnei RUSU, doamna Augusta FEATHERSTON (punct focal pentru Tineri, OSCE/ODIHR), a adăugat că Departamentul de Democratizare al ODIHR derulează constant proiecte împreună cu parlamente naționale și partide politice în vederea încurajării participării civice a tinerilor.

În sprijinul acestui demers, experții ODIHR au reunit activitățile dedicate tinerilor în jurul a cinci postulate. Primul este necesitatea schimbării sistemice și presupune recunoașterea tinerilor drept categorie socială marginalizată și identificarea metodelor alternative concrete pentru a le face auzite vocile. Al doilea postulat se referă la nevoia sprijinirii organizațiilor de tineret în atragerea tinerilor în proiecte civice, menținându-și, în același timp independența financiară. Asigurarea reprezentării tinerilor în instituțiile publice reprezintă cel de-al treilea postulat, pentru care ODIHR deja lucrează cu membri ai parlamentelor naționale ale diferitelor state. Dezvoltarea activismului în rândul tinerilor este cel de-al patrulea postulat, care își propune să elimine obstacolele generate de opacitatea comunicării instituționale prin încurajarea utilizării metodelor alternative de participare civică. Al cincilea postulat face referire la necesitatea realizării unor investiții în educația civică a tinerilor, funcție asumată în prezent, cu precădere, de organizații nonguvernamentale.

Prima sesiune a fost încheiată de doamna Ashley LAW (specialist în problematica tineretului, IFES) care s-a concentrat asupra problematicii participării tinerilor la vot în timpul pandemiei de COVID-19. Doamna LAW a oferit o scurtă prezentare generală asupra activității IFES pe teren, precum și relevante date demografice, subliniind subreprezentarea tinerilor în procesele electorale.

Experta a subliniat că una dintre cele mai mari provocări ale anului 2020 a fost reprezentată de amânarea alegerilor în unele state. Incertitudinea rezultată din amânarea alegerilor a produs efecte în strategiile de comunicare ale organismelor de management electoral, în special în ceea ce privește promovarea înscrierii în registrul electoral a tinerilor alegători. Pentru a coborî bariera de comunicare dintre instituțiile publice și tineri, unele state și organizații internaționale au implementat proiecte inovative, precum lansarea *Academiei de Politici Publice de Tineret* (Macedonia), proiectul *La cafea cu Statul* (IFES Ucraina), dar și dezbateri cu privire la reforma electorală, difuzate de televiziuni naționale (IFES Nigeria). Din aceste exemple se pot inspira și organismele de management electoral, doamna LAW arătând că proiecte de tipul *La cafea cu Statul* pot fi adaptate cu succes de către comisiile electorale, în vederea suscitării interesului tinerilor în legătură cu votul sau cu forme de participare civică.

A doua parte a evenimentului s-a concentrat pe prezentarea a două studii de caz relevante pentru subiectul participării tinerilor în procesele electorale.

Sesiunea a fost deschisă de domnul Giorgi SHARABIDZE (vicepreședinte, CEC Georgia), care a prezentat experiența Georgiei. Domnul SHARABIDZE a prezentat o imagine de ansamblu a eforturilor CEC Georgia pentru promovarea participării tinerilor în general, dar și ideea unui proiect nou: *Tabăra Electorală de Tineret*.

Acest proiect are rolul de a aduce în lumină noi modalități de interacțiune cu tinerii alegători, propunându-și să îmbogățească elementele de educație civică și electorală. Participanții fac parte din categoria de vârstă cuprinsă între 20 și 29 de ani și prezintă un interes deosebit pentru domeniul politic și social. De asemenea, participanții la acest proiect constituie și un bazin de selecție pentru a începe o carieră în cadrul CEC Georgia. Tinerii sunt formați de către experți electorali bine pregătiți, care au rolul de a le dezvolta abilitățile de comunicare și interesul pentru implicarea în viața civică. Atmosfera este una relaxată, ceea ce favorizează interacțiunea cu tinerii,

iar subiectele variază de la proceduri electorale la egalitate de gen, transparență și incluziunea minorităților etnice în procesele electorale. În încheiere, vicepreședintele CEC Georgia a subliniat importanța unei preocupări constante a instituției de a fi deschisă dialogului și implicată în educația civică a tinerilor și a cetățenilor, în general.

A urmat prezentarea domnului Corneliu PĂSAT (șef adjunct, Departamentul Comunicare, Relații Publice și Media, CEC Republica Moldova), care a adus în atenția publicului experiența moldovenească. Domnul PĂSAT a descris amănunțit diferitele moduri prin care CEC Moldova a reușit să încurajeze tinerii să participe activ în procesele electorale, trecând de la tabere de cinești, concursuri și teste electorale, la forumuri pentru tineri, alegerea unor ambasadori de educație civică și multe alte proiecte.

Ajuns la a doua ediție, proiectul *Forumul Național al Tinerilor* a reușit să sporească interesul tinerilor pentru procesele electorale. În cadrul proiectului, mai mulți tineri, membri ai unor partide politice, au avut ocazia de a participa la simularea organizării și desfășurării alegerilor, iar 90% dintre aceștia au declarat că experiența a fost una pozitivă și ar dori să participe și la edițiile următoare. *Programul de internship* pentru tineri, un alt proiect dezvoltat de CEC Moldova, a permis acestora familiarizarea cu procedurile și mecanismele de organizare și desfășurare a alegerilor prezidențiale, în ziua alegerilor participând activ la observarea electorală în secțiile de votare. Un proiect inovativ a fost și *Drumul lui Arci spre alegeri*, o campanie de educație electorală mobilă dedicată celor mici.

Simpozionul a fost încheiat de domnul Zsolt SZOLNOKI, care a mulțumit tuturor participanților și publicului.

Concluzii

Acest simpozion a reprezentat un prim pas în programul ACEEEO pentru anul 2021, organizația exprimându-și intenția de a organiza mai multe reuniuni similare, precum și de a dedica organizarea *Conferinței Anuale* acestui subiect. Atât prezentările generale cât și studiile de caz au adus în lumina importanța promovării participării tinerilor în procesele electorale și au oferit un

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

Departamentul cooperare internațională
tel.: 0213100824
e-mail: relatii publice@roaep.ro

---

cadru favorabil dialogului și schimbului de bune practici între organismele de management electoral și experții internaționali.